

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la Administratia ziarului și la toate agentiiile de publicitate.

bonamente:
an . 520 Lei
an . 260 Lei
an . 130 Lei

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Pe drumul cel drept

Arad, 18 Sept.

avut, amuțind cucuvele — cum le spunem — din toate bencurile acestor graniți. Tipetele lor descurajatoare se aud acum din ce în ce mai rar, alarmate încă de peste graniță... Dar cea mai înaltă dintre satisfacțiile ce ne încearcă e, că lumea românească de aici primește cu drag „fagurul de miere” pe care ni l-au adus frații din vechiul regat. Procesul concentrării tuturor energiilor noastre e în plin progres — și idealul nostru suprem, superioritatea culturii românești de mâine, învie în imagini clare în fundul conștiințelor.

Și-acum pășim cu hotărâre înainte, tot înainte. Prietenii și sprijinitorii noștri ne vor însoți și vor pune umărul cu noi oricâte-ori piedicile multe ce întretaie d drumul nostru, aproape pas de pas, ne-ar împuțina forțele. Un tainic gl s ne spune, că în cele din urmă vom învinge.

Tribuna Nouă.

D-I Duca la Rege

D-I I. G. Duca, ministru de externe, a fost primit de M. S. Regele, cărui i-a făcut o expunerea lucrărilor conferinței Ligii Națiunilor de la Geneva.

D-I ministru de externe se r întoarce azi în Capitală.

O declarație a dlui ministru Duca

D. I. G. Duca, ministru de externe, reîntors dela Geneva, a făcut ieri dimineață, într-un cerc de ziariști, următoarea declarație:

— „Am cuvinte să fiu foarte mulțumit de ceea ce am văzut la Geneva și de situația pe care România o ocupă astăzi în cercul popoarelor.

— „Am singură privință există oare care disensiune. De formă însă nu și de fond. Este vorba de alianțele regionale.

Marile națiuni mondiale privesc cu o vădită nemulțumire convențiile regionale — în cadrul cărora intră și cele încheiate de Mica Înțelegere — pe cari le socot ca provocatoare și ostile păcii.

Am relevat chestiunea în cuvântarea mea dela Geneva și am arătat că deși noi nu avem o deosebită simpatie pentru convențiile regionale, cele mai adeseori cu caracter agresiv, cu toate acestea am mers la atări convenții, în ce privește Mica Înțelegere, întrucât ele corespundeau unei necesități ineluctabile și numai mulțumită lor centrul Europei a putut fi ferit de agresiuni și convulsivități.”

Delegații Patriarhului Ierusalimului la Castelul Peleş

Marți, la Castelul Peleş, în prezența dlui G. G. Mărzescu, ministru al afacerilor streine adinterini, a membrilor casei civile și militare și I. P. S. Mitropolitul Primat dr. Miron Cristea, I. P. S. Mitropolitul Dosoftei și Ghermanos delegații E. S. Patriarhul Ierusalimului, au remis M. S. Regele și Regina o scrisoare din partea Patriarhului și insignele colanelor ordinului Sfântului Mormânt.

Aceleași colane au fost conferite și AA. LL. Regale Principele Carol și Principea Elena.

În cuvântarea adresată M. S. Regelui Patriarhul consideră, dela dispariția țării lor, pe Regele României, regele unui popor ortodox, protectorul universal al ortodoxismului.

Patriarhul a mai conferit colane dlui prim-ministru Ion I. C. Brătianu, iar marile cordoane ale aceluiași ordin dlui general A. Văitoianu, președintele Consiliului adinterini, G. G. Mărzescu, I. G. Duca și Al. Lapedatu, ministrul colțelor și I. P. S. Mitropolitului Primat dr. Miron Cristea.

Delegațiunea sosește astăzi în București.

NOTE

Ce-i ziaristul?

Arad, 18 Sept.

„Ziaristul e un gând care merge ca otașul către războiu”. Această strălucită și originală definiție e a lui Honore de Balzac.

Pentru aniversarea de 25 ani dela fondarea școlii de ziariști, un concurs a fost organizat în Franța pentru definiția ziaristului.

Intre foarte numeroase definiții date acestui otaș, totdeauna mobilizat, al condeiului întotdeauna gata, cel mai entuziast răspuns a fost acela al scriitorului Emil Bergerat.

„Ce-i ziaristul?”

„El este scriitorul modern, nici mai mult nici mai puțin, așa precum îl cere, îl vrea, îl folosește democrația. Mi-ar trebui o carte, pardon, un... articol, vreau să zic, pentru a putea stabili acest adevăr. Toți marii artiști literari din veacul acesta au fost ori s'au făcut ziariști, deoarece cartea e visul, pe când ziarul este viața. Dacă o samă de pagini vor rămânea din „scrisul” nostru ziarul va fi, desigur, acela care le va face cunoscute nepoților noștri.

Care editor va ști reuși în volum de aur, cele, o sută de articole celebre din care se compune întregul nostru bagaj pentru călătoria la posteritate?”

„Toți ziariștii, scrie ziarul parizian „Excelsior”, vor spune sus și tare, că această definiție e vibrantă de adevăr și realitate, poate nemuritoare.”

Am uitat însă că la asemenea prilejuri, toți cei întrebați, nu spun decât bișele.

Poate ar fi multe de spus și împotriva ziaristului, mai ales a celui de astăzi.

O ancheta în acest sens ar fi poate tot așa de interesantă ca și cea la care a răspuns așa de cald, așa de frățește al Emil Bergerat.

Consiliul superior al apărării țării

În Monitorul Oficial de ieri a apărut regulamentul legii consiliului superior al apărării naționale, care are de scop:

De a examina și hotărî toate chestiunile relative la apărarea națională cari cer colaborarea mai multor ministere;

De a coordona sforțările și menține echilibrul tuturor nevoilor țării, dând ostirii puterea militară voită și asigurându-i în permanență mijloacele de trai felut;

De a face și menține legătura între ministere pentru a urmări satisfacerea nevoilor armatei;

De a studia din timp de pace toate chestiunile referitoare la apărarea țării și a hotărî mijloacele pentru asigurarea ei.

Consiliul superior se compune din:

Președintele consiliului de miniștri ca președinte; A. S. R. Principele Moștenitor, la majorat; ministrul de războiu; ministrul afacerilor streine; ministrul industriei și comerțului; ministrul comunicațiilor; ministrul lucrărilor publice; ministrul de finanțe; ministrul agriculturii; ministrul sănătății publice și ministrul de interne.

FOILETON

Sufletului

Ascult în noapte crengile țipând
Ca niște suflete în agonie;
O! plânsul lor barbar îl simt căzând
Pe tine, suflete, ce-ți stingi, gemând,
Ca un bolnav — și ultima făclie...

...E toamnă suflete... și-o groapă crește
O groapă 'n care vreau să mă ascund...
Să nu mai știu că moartea mă pân-
dește
O groapă 'n care visul să-l ascund...

...Deacum să plec și tu prieten bun...
Căci toamna a sosit și-s corbi în zare —
Eu nu mai am nimic să îți mai spun...
...Te du s'a 'ntunecat...
E timpul de plecare!...

CONST. GORAN

O bucurie și o durere

— În atențiunea d-lui ministru al Instrucțiunii —

Arad, 18 Septembrie

Un mic eveniment petrecut anul acesta la școala de Arte și Meserii din localitate, ne-a umplut inima de o mare bucurie și în același timp de o tot atât de mare durere.

De unde, până acum 2—3 ani, trebuia prinși cu arcaul, băeții români, să vie la școlile de meserii, anul acesta pentru 35 de locuri s'au prezentat 100 de candidați, toți sănătoși la trup și la minte. Hotărât, direcțiunea școlii a ales pe cei 35 mai buni dintre ei; regretând că nu are loc în ateliere și pentru mai mulți. Ceilalți 65 și-au luat „straița” pe braț și amărăți și îndurerăți că în țara românească nu-i loc pentru ei să învețe o meserie, s'au îndreptat spre gară de unde trenurile să-i poarte înapoi spre sate.

De ce nu se duc de ucenici? Se va înțrea onoratul cititor al acestor rânduri. S'ar duce bucurios, răspundem noi, dacă patronii i-ar primi. În județul și orașul Arad însă, 98% din patronii meseriași sunt de naționalitate străină și pentru a ajunge ucenic la un bun patron, trebuie să nu fii român, să plătești scump învățătura și să mai ai pe lângă acestea și protecția vreunui client bogat. Românișii noștri n'au nici una din aceste trei condi-

țiuni și, de aceea au dat năvală la școala de meserii a statului, de unde — durere s'au întors desnădăjduiți.

Iată, de ce, văzând tristețea pe fețele bieților copii și părinți veniți din toate unghiurile județului Arad, ne-a cuprins tristețea și pe noi care știm câte școli streine susține statul pe cheltuiala lui, aici la granițele de apus ale românismului este imperios necesar a se deschide larg porțile școlilor de meserii și a le înzestra din belșug cu ateliere mari și bogate, ca să se poată ridica repede o pătură de meseriași români, pe care se poate bizui mai sigur de cât pe meseriași străini.

Iată, de ce, azi în preajma sosirii dlui Ministru al Instrucțiunii am scris aceste rânduri și-l rugăm cu tot respectul cuvenit să ne trimită și nouă celor sortiți de soartă, să fim straja de apus a neamului românesc, o rază de ajutor pentru creșterea sănătoasă și românească a copiilor noștri.

Ni se prăpădesc copii Domnule Ministru prin trenuri și prin pivnițele umede ale străinilor, unde sunt în gazdă din lipsa unui internat, și ne cotropesc străinii în toate meșteșugurile.

Nădejdea noastră e la D-voastră:

Construcțiile școlare din județ

In comunele Sușeni, Șebii, Revetiș, Dieci, Almaș, Vozdoci, Lugșoara, Hălmăgel, Poenari, Ocioșor, Ionești, Leasa, Măguleuca etc. — Primiri entuziasmaste.

Șebii 18 Septembrie

Marți, 16 Septembrie d. I. I. Georgesu prefectul județului, însoțit de un inginer, un arhitect al construcțiilor școlare, precum și antreprenorul acestor construcții, a sosit în comuna Aldești, dependințe de plasa Ineu, unde a fost întâmpinat de către un numeros grup de sateni, în fruntea cărora era preotul Popovici din comuna Hodii și venerabilul preot Savu din comuna Aldești. După urările de bunăvoință, rostite la adresa dlui prefect, al județului, precum și răspunsul de mulțumire, dat satenilor, de către d. inspector general administrativ I. I. Georgesu, întregul grup, a pornit spre locul destinat viitoare școli, pentru cari s'a și plătit suma de 20.000 lei.

Dupăce s'au luat hotărârile în privința țării și transportului lemnelor necesare școlii, automobilele au luat direcția comunei Sușeni, din plasa Șebii.

In comuna Sușeni

In această comună care este așezată pe

vârful unui deal foarte înalt, nelegată prin căi de comunicație practicabile, lipsită de preot, de învățator, se construiește acum o școală cu una sala de cursuri, precum și locuință pentru învățator. Satenii acestei comune, auzind despre sosirea dlui I. I. Georgesu în localitate, au venit cu toții, să vadă această minune — dat fiind, că dela înființarea comunei, aceasta este prima vizită a unei autorități administrative superioare. Cum biserică satului este aproape dărăpănată, d. prefect a donat 10.000 lei, pentru lucrările de restaurare, în scopul cărora locuitorii, au reușit să strângă — prin colectă publică — suma de 300.000 lei. D. prefect al județului, după ce a vizitat casa primarului Ștefan Birou unul dintre locuitorii fruntași ai satului, a parăsiț această localitate — venind cu căruțele până în satul Prăjești, unde aștepta automobilele — căci dupăcum am spus comuna Sușeni, nefiind legată cu drumuri practicabile, automobilele n'au putut urca.

Intâmplare

de Al. Brătescu-Voinești

— Unu, dragă, unu singur.
— Să-ți trăiască.
— Să dea Dumnezeu! Să trăiască sărăcuțu': dar mi s'a întâmplat cu el o nenorocire mare. Ce mi s'a întâmplat mie, pe onoarea mea țio spui, să ferească Dumnezeu pe tot vrăjmașu'! Și tocmai mie... la gândeste-te, mă lăncule dragă, atât copil aveam și eu. Te uiți colo la copiii de oameni săraci, cresc fără nici o îngrijire, — iarna d'ascălji, neîmbrăcați, — vara mănâncă poame verzi și pe urmă se duc de bălăcesc câte trei ceasuri la gărlă; vezi pe câte un picior de cinci, șase ani că se duc cu trei cai să-i scalde — și nu li se întâmplă nimic, trăesc sdraveni și se derbedei, ca să'nfundu pușcăriile. Și tocmai al meu... de! care puteam să-i dau și eu o creștere cu averea pe care o am... Mare nenorocire, pe onoarea mea țio spui.

Să vezi. Acum un an m'am dus pe-o lună colca la băi la Pacioasa, cu nevasta și cu copilul. Aveam cu trebuință de niște băi că mă cam doare piciorul stâng, când se schimbă vremea. Acolo bine, frumos. Când să ne întorcem în oraș, în oraș vărsat: se îmbolnăveau copiii pe capete. Zic nevasti mi...

(Pe ea s'o vezi, mă lăncule, no mai cunoști... o umbră... Să mă ferească Dumnezeu de o nenorocire... D'ăia-ți spui câteodată...) Așa, îi zic: Dacă te-ai duce tu cu copilul la nenea, la Mărgineața? Eu mă duc în oraș; îmi văz de treburi; Sâmbăta viu să vă văz, și Luuea dimineață mă întorc, până o mai pieri molima. La plecare — purcă-mi spunea mie inima ceva, pe onoarea mea țio spui — zic: Sico, să îngrijești de copil să nu i se întâmple ceva.

Pleacă nevasta și eu viu în oraș. Asta era Luni. Să vezi, domnule, ce va să zică presimțirea, pe onoarea mea țio spui. — Miercuri mă duc la gară, c'aveam de predat zece vagoane de lemne. Cum intru în gară, îmi aduc aminte că la frate-meu la Mărgineața, pe la spatele grădinii, trec vagoanele cu cărbuni dela mină. Zic, ca omul care are numai un copil: „Aoleu, de nu s'ar duce p'acolo!” Las pe contabil la gară și mă întorc acasă să scriu nevastă, să nu scape copilul din vedere. Găsesc acasă o scrisoare dela ea, că i-a părut bine lui frate-meu, că era bine, și copilul, și ea. După prânz... să ferească Dumnezeu pe toți vrăjmașii, pe onoarea mea țio spui... îmi aduce copilul învelit într'un tartan, ne brațe, fără simțire... Se'ntâmplase! Pană atunci fusese acolo, se jucase pe nisip în grădină în ochii mă-sii o clipă de neabăgare de seamă... „Lică! Lică! aude un uruit de

S'A DESCHIS! **S'A DESCHIS!**
LUVRUL MAGAZIE MARE DE MĂRFURI
 ARAD, STRADA MEȚIANU (FORRAY-U.) Nr. 1.
 Mărfuri textile, mărfuri de tricotaaj, mărfuri de porțelan, sticlărie, oale smălțuite
 In afară de acestea tot soiul de articoli necesari la căsnicie. :: Mare depozit de cele mai noi noutăți în stofe. :: Preturi miraculoase de ieftine! Execuțiune solidă!
 (Rudolf Mosse 7014.)

Primește vestiminte și haine spre a le coase cu cel mai fin gust **ALEXANDRU LISSEM** salon de modă englez și francez Arad, Piața Avram Iancu Nr. 2.

Mica publicitate

DOI ELEVI din familie bună pot primi întreaga întreținere la o familie de profesor român. A-se adresa la Librăria Diecezană.

MIERE cumpără în ori ce cantitate firma: Gustav Dürr, Arad.

VECNICA TINEREȚE ajunge orice femeie, dacă folosește crema „SERAIL.“ O pregătește Farmacia ROZSNYAI din Arad.

ABSOLVENT de CONSERVATOR, propune vioara. Adresa la librăria M. Klein, Arad.

ORE de GIMNASTICĂ și DANSURI CLASICE, dă Ghyssta Eghly, Piața A. Iancu 12. Dna Marek.

SE CAUTĂ O FIERBATOARE. Adresa la Administrația ziarului.

DOUA FETELE ori doi băieți afla întreținere la o familie românească pe tot timpul sezonului școlar. Adresa: str. C. Popescu 12.

Cooperativa „INEUANA” din Ineu (jud. Arad) publică concurs pentru postul de conducător al prăvăliei

Reflecții vor avea să-și nănteze necursul adjutat cu documentele despre eventualul serviciu de până acum și cu indicarea preferențelor de salariu, — până la 1 Octombrie a. c. la adresa de mai sus a Cooperativei. Postul va trebui ocupat la 1 Decembrie 1924.

Consiliul de Administrație.

La o prăvălie în existență de 56 ani, bine cercetată, în o comună cu locuitori germani și români, în bună situație, se caută un tovarăș cu bani, căruia i-se asigură și locuință. In caz că se află cineva la ea cu bani, localul e de vânzare împreună cu locuința. A-se adresa la Administrația ziarului.

Judecătoria de ocol din Buteni.
 Nr. G. 2254/2 — 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor a judecătoria de ocol urbană din Buteni în senzul §-lui 102 de lege LX din anul 1881 prin aceasta publică, că în urma deciziei din anul 1923 de sub 2766, al judecătoria de ocol din Buteni efectuându-se pentru suma de 240-50 Lei și acc. execuțiunea de escontare în favoarea lui Boc Ioan reprezentată prin avocatul Dr. Alexandru Popper din Buteni contra armamentului mișcătoare cuprinse cu aceasta ocaziune și prețuite în 1300 Lei și anume 1 colnă și 1 grajd de lemn, mutabile se vor vinde prin licitație publică.

Deci pentru încasarea pretenziunii de 240 Lei capital, după aceasta din 1 Septembrie 1923, interese de 5% și spesele de 649-50 Lei stabilite până astăzi se decide termenul de licitație pe ziua de 29 Septembrie 1924 la orele 3 d. m. în comuna Almaș la casa armamentului, și la aceea cumpărătorii se invită cu aceea observare, că mișcătoarele din sus în senzul art. de lege LX din anul 1881 §-ul 107, 108 din partea mai mult promițator mișcătoare se vor vinde sub prețul estimat.

Intrucât mișcătoarele licitante sau cuprins din partea altorora creditori și aceștia și-au câștigat drept de escontare asupra licitației în senzul §-lui 129 a legii LX din 1881 se va efectui și în favoarea lor.

Buteni, la 14 Septembrie 1924.
 RUSSU TEODOR,
 executor judecătoresc.

Răspândiți Tribuna Nouă!

Regatul România. :: Tribunalul Arad.

No. Cof. 3977/1924—14.

Publicațiune.

Tribunalul Arad face cunoscut, că în urma cererii lui Andrei Kocsik comerciant din Pecica-Maghiara, pe baza §-lui 7 a Ordin. Min. 4070/1915. M. E. s'a introdus procedura de concordat forțat fără faliment. Ca supraveghetor de avere este denumit Dl. Dr. Todor Drăgan cand. de avocat în Pecica-Română.

Creditorii sunt provocați ca creanțele lor să le anuțe până la 20 Septembrie 1924 în modul prescris în §-ul 28 a sus amintitei ordonanțe, că altfel nu au drept de vot.

Termin de desbatere este în ziua de 10 Octombrie 1924 la ora 9 a. m. (Tribunalul Arad, etaj I, ușa Nr. 74).

Efectul de drept a procedurii se începe cu ziua de 24 Iunie 1924.

Arad, la 16 August 1924.

Consilier: Dr. URSU, m. p.

Insertii se primesc la Administrația ziarului.

Reparare „ umbrele și reconstruirea lor după cea mai nouă modă primește cu prețuri reduse

H. FIRNEISZ Arad, Strada Horia Nr. 5. (Vis-a-vis de Primărie.)

Regatul România
 Judecătoria ocolului Pecica, secția cf.

Nr. 1390/1924. cf.

Extras din edictul de licitație

In cauza execuțională a creditorului Mihail Apatean în contra debitorului Mănăila Ponta (băgău) autoritatea fonduară pentru încasarea pretenziunii de 702 Lei capital și acces, a ordonat licitație execuțională a supra imobilului și a părții imobilului a lui Mănăila Ponta (băgău) cuprins în foaia Cf. Nr. 5620 și 1543 a comunei Pecica-română sub Nr. de ordine, Nr. top. 4331, 4883 și 4884/a care e pământ arabil în prețul strigării de 1304 și 306 Lei.

Licitațiunea se va țina în ziua de 28 Octombrie 1924 la ora 11 a. m. la secția cartii fonduare din Palatul Justiției.

Imobilul care cade sub licitație nu poate fi vândut mai ieftin decât face 2/3 parte a prețului de strigare.

Cei cari voiesc a lua parte la licitație pentru a putea avea drept de asista, sunt îndatoriti a depune vadiu la mâna emisului 103, din prețul strigării în numerar sau în acții acceptabile ca cațiune prescrisă de §-ul 42 legea LX socotite conf. cursului de prețuri sau recepise recunoștință despre depunerea anterioară a vadiului în depozit judiciar, să o predeie emisului și ca să îscălească condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, a legii LX 1881, § 21, art. de lege 1908).

Cel ce a oferit o sumă mai mare ca prețul strigării pentru imobil, dacă cineva nu voiesc se ofere mai mult, este obligat a întregi vadiul conf. prețului oferit de dânsul (25 art. legea XLI 1908).

Pecica, la 12 August 1924.

Șef-judecător: IOSIF BITTO (ss).

Articolele dela Cotty și Parfumeria H. ubigant au sosit cu prețuri reduse, Deposit dela „Oja” și alte fabrici din străinătate. Reprezentația generală de Fabrica și laborat. cosmetic „Gracia” vânzări în engros și detalii cu prețurile fabricilor originale. Toate articolele, parfumerii, Eau de Cologne, pudre, creme, săpunuri etc.

Drogheria „Șarpele”
 Palatul Andrenyi.

AVIZ!
 Avizăm de toți invalizii de război, ca Adunarea generală a Soc. Inv. din Război filiala Arad, va avea loc în ziua de 21 Septembrie la ora 9 a. m. în sala mare a primăriei orașului Arad. Presidenta.

La Șebis
 De aci autoritățile, au plecat la Șebis, unde d. prefect al județului, a luat parte la masa comună, înconjurat de fruntașii acestei localități, printre cari, erau mulți învățători din împrejurimi. Aci d. prefect a avut ocaziunea, să convingă, pe reprezentantul contelui Wenneheim, ca să depună suma de 100.000 lei — sumă promisă de anul trecut — precum și 2 jugăre de pământ în fața preturei, unde urmează a se construi o mărăță școală, înzestrată cu cel puțin 6 clase de învățământ. Tot în timpul dejunului, d. prefect a discutat, dând lămuririle necesare d. subrevizor școlar Igrisan, precum și grupului de învățători, pentru intensificarea propagandei culturale, cu scopul de a deschide sătenilor, gustul cetirei cărților din bibliotecă.

In comuna Revetiș

După masă d. I. I. Georgescu a plecat spre comuna Revetiș în piața căreia, era așteptat deasemenea de către un numeros grup de săteni, în frunte cu primarul și preotul satului. D. prefect fiind dus pe locul unde urmează să se ridice viitoarea școală — cu 2 clase — a constatat, cu satisfacție, că era adunat tot materialul necesar acestei lucrări, urmând ca execuția să înceapă chiar în cursul acestei săptămâni. Domnia sa a mai constatat, cu surprindere că locuitorii satului Revetiș în dragostea lor, de-asi cultiva copii; negăsind nici un local provizoriu pentru deschiderea cursurilor, chiar cu începutul a-estui an, hotărâse să facă școală din biserica baptistă din localitate. D. prefect n'a admis această hotărâre, dând staturi primarului comunei, să găsească provizor o cameră spațioasă, care va servi drept școală până la terminarea construcției. Înș în privința bisericii baptiste din localitate, aducându-se la cunoștință și alte chestiuni, d. prefect vizitând biserica, a făcut cele mai triste constatări. Toate cărțile religioase, erau tipărite în ungurește în una din tipografiile Budapestei, când satul Revetiș, nu are în el nici un ungar.

În urma celor constatate, d. prefect făcând aspse, dar bine documentate observații publicului de față, a ordonat confiscarea cărților, spre marea satisfacție a celor peste 90 la sută dintre credincioșii devotați, rămași pechei bisericii românești.

In Dieci

Părăsind această comună, automobilele d. autoritățile în comuna Dieci, unde sunt primite cu același entuziasm din partea populației, în frunte cu învățătorul Lazăr și preotul satului, Materialul necesar școlii, deși adunat de multă vreme, lucrările au fost începute abia ieri 17 Sept. D. prefect al județului, căutând să afle cauza acestei întârzieri, a constatat o rea voință, din partea câtorva locuitori. În urma unei convăntări convingătoare și amenințătoare în același timp, adresată atât sătenilor cât și subrevizorului școlar Vidu, majoritatea satului, a promis dlui prefect, că vor da con cursul pentru terminarea cât mai urgent a construcției școlare, atât de necesare satului. Prezentându-se apoi dlui prefect o delegație pentru diferite cereri, Domnia sa a promis tot sprijinul în a fi realizate.

In Almaș

De aci d. prefect trece în comuna Almaș unde construcția școlară compusă din 2 sale și locuință pentru învățător e ridicată aproape, până la acoperiș. Domnul prefect fiind informat că unul din locuitorii comunei, venit nu de mult din America, ar fi promis pentru construcția școlii suma de 10.000 lei — fără să-și țină această promisiune — omul în chestiune fiind chemat la dsa și întrebat de cauza nerespectării promisiunii, a răspuns d-lui prefect, că înțelege să dea acești bani acolo unde biserica românească este respectată. Or în satul Almaș peste drum de biserică fiind cărciuma evreului Glaser Izidor, a rugat pe d. prefect să scutească comuna de o privescitate atât de dureroasă. D-nul I. I. Georgescu constatând

pe onoarea mea ț-i-o spu'u. Și unde-mi ziceam ce c'o să-l învăț să cânte din ceva, ori să zugrăvească ori să sape în lemn. Că vedeam și la mine ce cursur mare să nu știu să faci nimic. Mă uitam la niște timplari, cari mi-au făcut mie foșorul ăsta; tăiau și cântau. Mare fericire să știu omul să facă frumos cu mâna lui... și vorbeam și cu m-a-sa, ziceam că, cum o împlini șase ani, să-și arate și lui la clariv. Și așum poftim!... D'ata pe onoarea mea ț-i-o spu'u, câteodată...
 D'atunci s'a dus toată fericirea... am îngropat-o cu mânășita lui uite colo lângă sălcămul ăla... Nevastă-mea nu mai e aia veselă, nu mai vrea să meargă nicăer, — nu se mai vede cu nimeni, nu mai pune mâna pe clariv... De câte ori n'o prinz cu ochii plânși? De câte ori nu trebuie să mă opresc, să schimb vorba, de teamă că, în ce am de spus, să nu i se pară pe departe o muștrare pentru nebăgarea ei de seamă. Și, dacă spui, i se pare muștrare, și știu că, după plecarea mea, plânge; și dacă mă opresc, pricepe, și o arde la inimă și se topește... Sst! Uite o' fă-te că n'o bagi de seamă, și să schimbăm vorba... Ei! bată-te să te bată! Care, v'ă să zică... bată-te să te bată! bată-te sănătatea să te bată!...

pe onoarea mea ț-i-o spu'u. Și unde-mi ziceam ce c'o să-l învăț să cânte din ceva, ori să zugrăvească ori să sape în lemn. Că vedeam și la mine ce cursur mare să nu știu să faci nimic. Mă uitam la niște timplari, cari mi-au făcut mie foșorul ăsta; tăiau și cântau. Mare fericire să știu omul să facă frumos cu mâna lui... și vorbeam și cu m-a-sa, ziceam că, cum o împlini șase ani, să-și arate și lui la clariv. Și așum poftim!... D'ata pe onoarea mea ț-i-o spu'u, câteodată...
 D'atunci s'a dus toată fericirea... am îngropat-o cu mânășita lui uite colo lângă sălcămul ăla... Nevastă-mea nu mai e aia veselă, nu mai vrea să meargă nicăer, — nu se mai vede cu nimeni, nu mai pune mâna pe clariv... De câte ori n'o prinz cu ochii plânși? De câte ori nu trebuie să mă opresc, să schimb vorba, de teamă că, în ce am de spus, să nu i se pară pe departe o muștrare pentru nebăgarea ei de seamă. Și, dacă spui, i se pare muștrare, și știu că, după plecarea mea, plânge; și dacă mă opresc, pricepe, și o arde la inimă și se topește... Sst! Uite o' fă-te că n'o bagi de seamă, și să schimbăm vorba... Ei! bată-te să te bată! Care, v'ă să zică... bată-te să te bată! bată-te sănătatea să te bată!...

adevărul spuselor acestui vrednic român, în conformitate cu statutul județean — în care se prevede că nici o cărciumă nu are dreptul să fie instalată la mai puțin de 200 m. de școală și biserică, a dat ordin dlui prim-pretor Oană să închidă cărciuma evreului Glaser Izidor. La această decezie întreaga asistență izbucnește în urale și repetate strigăte „să trăiască prefectul județului“. Automobilele se pun în mișcare în entusiaste manifestațiuni la adresa autorităților, pentru a ajunge în comuna Bontesti, unde s'a hotărât deasemenea luțerea lucrărilor unei școli cu 2 săli și locuință de învățători, a cărei construcție se va pune în lucru în ziua de 22 Sept. Domnul I. I. Georgescu a pornit apoi spre Hălmăgi, unde la intrare în plasă este întâmpinat d. dl prim-pretor și revizorul șolar. Înnoțându-se autoritățile au dormit noaptea în localul preturei.

Ziua a II-a

In comuna Vozdoci

In dimineața zilei de 17 Sept. automobilele pornesc spre satul Vozdoci, sat situat în p'oroasca valei a Lugșoarei, unde deși drumul este greu, automobilele pătrund până în sat. Aci au avut loc scene trage-comice.

Femei și copii, la vederea automobilelor se încheiau în casă, strigând „merg cu draci!“ Satul Vozdoci compus din 37 de fumuri, deși sărac, grație însă preotului Ilie Cristea și învățătorului Lucaci Teodor, care a donat gratis locul pentru școală, precum și mulțumita celor 37 de capi de familie, dornici cu toții de a avea o școală a lor, acest sat este înzestrat cu o școală formată din o sală de cursuri și locuință pentru învățător, care va fi terminată cel mai târziu la 1 Oct. a. c.

In comuna Lugșoara

Se vizitează apoi școala din comuna Lugșoara, unde învățator este vrednicul preot Cristea, care va fi gata la 15 Oct. a. c. fiind compusă din două sale și locuință.

S'a constatat însă, că țigla care acoperă școlăcele acestor două comuni și care a fost procurată dela fabrica de țigle din Șebis, este de cea mai proastă calitate posibilă, în urma acestor constatări d. prefect al județului, a promis că pe patronul fabricii îl va invita la reședința județului, obligându-l să plătească daune pentru această înșelătoria ordinară și că va cere aprobarea autor. țărilor în drept, pentru închiderea acestei fabrici, în urmă o delegație de săteni, au cerut d. prefect, grău și porumb, dsa promițându-le satisfacerea cererii. Aducându-se la cunoștință că locuitorii pentru diferite împrumuturi plătesc mari dobânzi particulare d. prefect Georgescu, a hotărât înființarea cât mai grabnică a unui Bănci populare în comuna Lugșoara.

In comuna Hălmăgel

Autoritățile pornesc apoi la Hălmăgel, unde lucrările școlii compusă din 2 sale și locuință au ajuns până la acoperiș. În această localitate s'a dovedit că oameni sunt foarte dornici de cultură.

In comuna Poenari

Dl prefect vizitează apoi comuna Poenari, o comună de altfel foarte curioasă, prin ășezarea caselor la cele mai depărtate distanțe. Cu toate acestea, aci s'a ridicat o școală de cărămidă care este aproape pe terminate. Și aci ca și pretutindeni dl prefect al județului a fost primit de către întreaga popu-

lație a comunei, în frunte cu nație Dtru care a oferit dlui prefectului buchete de flori, panglică tricoloră.

In comuna

Pornesc apoi spre comuna O find cumpărat un local de școală anul trecut, neîncăpător însă hotărât mărimea localului, lucrările vor începe în prim'vară, Automobilele prin comuna Ionești unde lucrările se speră să fie terminate la 1 No-

In comuna

Urmează să se viziteze comuna din cauza lipsei unui drum de drumul se face cu drezina, pe care până în dreptul podului peste Car se urcă spre comună cu piciorul, mijlocul drunului se deslanțuiește. Cu chin cu vai, urcușul se face, poerea la drezină, din cauza manș devine insuportabilă. Școala din Leasa, deși aproape terminată și continuarea lucrărilor, în condiții au fost executate până în prezent, du-se ca antreprenorul să fie dată cală pentru construcție prost ex din suma depusă ca garanție să construcția în condițiuni bune.

In comuna Măg

Autoritățile au luat masa în H unde au plecat spre comuna unde lucrările școlii, formată din locuință, sunt ridicate dela pământ și jumătate. Constatându-se o voință din partea locuitorilor și că această rea voință provine din primarului, d. prefect a hotărât înființarea din fruntea comunei. În urma date de către d. prefect, țării au că lucrările școlii, vor fi terminate curând. Automobilele se pun în comuna Ciuci, unde se ridică o monumentală, cu o locuință foarte Din lucrările du-se până în crede că această școală va fi una z mai frumoasă ale județului și că unată cel mai târziu la 1 Noem urmua să fie inspectate construcții din comunele Timiștea, Brusturi și înș din cauza timpului înaintat d. fost nevoit să plece înspre Arad, ajuns la orele 10 noaptea.

Serată artistică în C

Tinerimea română din Curtici va serată artistică împreună cu d. de 20 Sept. 1924, în localul dlui Nicolae. Începutul la orele 8 seara de intrare de persoană 30 lei. Vers este destinat pentru Casina Româbul sportiv român „Frontiera“, d — Suprasolvirile se primesc cu și se vor cvita pe cale ziaristică excelentă! Concurs de frumsețe!
 Programul: 1. Poporul lui Trăbărbătesc de general Al. Alexiu, mancele, poezie de G. Coșbuc, de dsoara Cornelia Crișan. — ciupilit, dialog comic de Badiu, dnii Ștefan Trifu Constantin Preos 4. La fântână, cor bărbătesc de A. 5. Zăpăcâni, comedie într'un act.
 Persoanele: Maiorul Spuiber și Popescu. Capitanul Alandala, dl E. Mărioara fiica maiorului, dș. C. Crăstianțiu fiul capitanului, dl T. 6. Auzi valea... și Păc... păc... tesc de Ioan Vidu. — Dans până

—00—

Bibliografie

„Țara Noastră“ a apărut matorul bogat cuprins:
 Cultul tineretii de Octavian Gaurul din grău poezie de Teodor șanu, Clasicismul vagabond de Hodos, Întâmplări cu cărnați și tie de Cezar P. trescu, Băntușii de Russu Șirianu, Criza bisericească Nemoianu, Mișcarea culturală în D. de D. Iov, Gazeta rimată: Mușcă mentală de Costică Clarinet, Participanți și absteninți; Aricișul; Expoziția dela Venetia; Alle pește; Brosurile „Asociației“; etc.
 A apărut „Sportul“ No. numeroase ilustrațiuni. (Desemnări și Marc, superbe fotografii).
 Unsprezece ani dela moartea Aurel Vlaicu.
 Al II-lea concurs de turism al listilor.
 Matchurile internaționale: Sparta Triumf la București; Pobeda (Rusci) turii (București) la Rusciuk.
 Campionatul național de Tir la dele Cluj.
 „Mixta București“ bătută la Lupeni.
 Cursele de bicicletă dela Galati nescu din București bate cursa de Toate matchurile de Fot-ball Dumnică din Capit. lă și din toată O bogată pagină hipică.
 Corespondențe din toate orașele

Accidentul C. F. R. din ziua de 16 Sept. din gara Arad, inaintea tribunalului

Mecanicul trenului accelerat condamnat la două luni închisoare și 4000 de lei amendă.

Arad, 18 Septembrie
Astăzi, s'a judecat înaintea tribunalului localitate cazul accidentului C. F. R., ziua de 16 Sept., accident pe care ziarul nostru l-a relatat la timp.
Din primele cercetări ale parchetului, s'au vădit că viciul mecanicului, fiind vina lui Feske Carol, mecanicul trenului accelerat, numit a fost trimis înaintea tribunalului care a întărit acuzarea, pedindu-se vicovat de neglijență — prin faptul că a încercat prea târziu controlarea și auzitate.
Tribunalul luând în discuție cazul a condamnat pe mecanicul Feske la două luni

închisoare și 4000 lei amendă. Această pedeapsă, prea ușoară pentru faptul care a adus moartea unui om, a fost justificată de prezența mașinei de manevră pe aceeași linie cu acceleratul, mașină care dacă nu ar fi fost acolo, acceleratul putea fi oprit fără a se face nici o victimă. În urma sentinței date, atât domnul procuror Păușești, cât și mecanicul Feske au făcut apel: cel dintâi pentru agravarea pedepsei, cel din urmă pentru achitare. Tribunalul însă, până la pronunțarea Curții de apel, a lansat mandat de arestare contra mecanicului. R.

INFORMAȚIUNI

Administrative

În mod deosebit pe toți noștri, fie din localitate, fie din provincă, să ne încuștințeze când văd o neregularitate în primirea regulată a ziarului nostru.
Onorabilii noștri abonați cari sunt rezistenți cu plata abonamentelor și rugăți respectuos să binevoiască aduce conturile în ordine.

Vânătoare regească

M. S. Regele va pleca astăzi seară la Reșidașesc și de acolo la castelul de vânătoare din munții Gurghiuului.

M. S. Regina în Bucovina

M. S. Regina a plecat în Bucovina. În timpul regal au luat loc Sir Harry Brittain, membru al Camerii Comunelor și președintele Sindicatului presei engleze împreună cu d-nii Lawrance și Bear, care-l însoțesc.

Membrii guvernului la Arad

Am văzut că Duminică 21 Sept. la orele 10 dim., vor sosi în localitate patru din cinci membri ai guvernului; printre ei va fi și dl Artur Văitoianu șeful organizației liberale din localitate. În seara aceeași zile, ne-a răspuns că soții domniilor lor în localitate, este în aceeași zi la orele 10 — în sala restaurantului „Crucea Albă”, la care vor avea o discuție și dl ministru Văitoianu.
În urma acestei afirmații, ne simțim obligați a rectifica știrea apărută în ziarul nostru de ieri, în sensul celor mai sus relatate.
Despre numele celorlalți domni, miștrii nu știm nimic pozitiv; se crede că vor mai veni d-nii: Angheliescu, ministrul Instrucției Publice, general Vasile Traian, ministrul Lucrărilor Publice, Al. Constantinescu, ministrul Agriculturii și Tătarescu, subsecretar de stat.

Inspecție

Dl I. I. Georgescu, prefectul județului a plecat ieri în inspecția construcțiilor școlare din Pasa Radna.

Intoarcerea d-lui Vintilă Brătianu

D. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe a sosit în țară Vineri cu Simplonul și se va afla direct la Mihăilești, moșia d-sale din județul R. Vâlcea, unde va rămâne până luni dimineață, când se va întoarce la București și se va relua activitatea.

Apa de beat în orașul nostru

Dela uzinele comunale primim următoarele:
„Cunoștințăm, onor. public, că spălarea conductelor de apă în oraș se sistează pe timp nehotărât, având în vedere conținutul apei în grad mai mare, pentru care nu avem puțința a aduna apa necesară pentru spălarea conductelor. — Uzinele Comunale Arad“.

Necrolog

Ni-se scrie: Gh. Tomșa învățător în Holmeș care a servit ca luminător al neamului 43 ani, a trecut la cele eterne. Il deplâng colegii, care au avut într'ânsul un stâlp puternic de îndrumări idealiste și un model de cinste și sîrguință. În pământul patriei române fie-i odihna lină, căci amintirea îi vom păstra-o cu dragoste și respect.

Sporirea tarifelor C. F. R.

Monitorul Oficial, apărut ieri, publică jurnalul Consiliului de miniștri prin care se aprobă sporirea în general și uniform cu 25 la sută a taxelor tarifelor locale actuale de călători și bagaje, precum și acelora de abonamente și de mărfuri.
Această sporire va intra în vigoare dela 1 Octombrie a. c.

Plecarea escadrilei cehoslovace

Escadrila cehoslovacă cu 4 avioane a plecat din Iași la 11 Septembrie pentru Cluj și, neputând trece Carpații, s'a înapoiat la Iași la grupul de recunoaștere.
În ziua de 12 cor. s'a încercat din nou a se trece munții, când a primit dela Cluj telegrama următoare:
„Cu toate măsurile luate prin corpul 4 armată și Siguranța locală, până în prezent nu se știe nimic despre avionul cehoslovac dispărut în regiunea Piatra Neam“.
În ziua de 15 Septembrie s'a anunțat că avionul s'a înapoiat la Iași, având de făcut reparatii la motor.
La 16 Septembrie ora 7.45 avionul cehoslovac a plecat la Cluj însoțit de un „Breguet“ din flota de luptă cu locot. colonel aviator Fotescu și locot. aviator Rotaru.
Dela Cluj escadrila întreaie cehoslovacă va pleca la Praga.

Un nou plug românesc

Eri au continuat în Băneasa experiențele cu noul plug autoînsămânțător invenție a d-lui Lupescu, agricultor din Dolj. „Experiențele demonstrative s'au făcut pe terenul școlii de agricultură dela Herăstrău, în prezența d-lor N. Sandu Aldea, directorul școlii, Amărăscu, directorul general al fermelor, agronom Filipescu, a numeroși agricultori.
Demonstrația a dovedit marea înlesnire ce se realizează prin întrebuintarea acestui plug care poate funcționa cu 1, 2, 3, și mai multe brazde.
Invențiunea constă în aceea că plugul acesta ară, însemnătează și grăbează în același timp, făcând economie de tracțiune, de personal și de sămânță.
Cu acest plug se ară și se însemnătează pe zi un pogon și jumătate.
A țazi comisia specială își va da avizul.

Condamnarea atentatorului dela consulatul român din Londra

Studentul român care a atentat la viața consulului român din Londra, a fost condamnat la un an de zile închisoare.

„Scăpare dincolo de lume“, filmul pe care-l rulează acum cinematograful „Apollo“

„Scăpare dincolo de lume“, filmul pe care-l rulează acum cinematograful „Apollo“ e un film al cărui subiect se deosebește de altele de până acum și scoate la iveală în cele 5 acte ale sale o foarte fantastică și interesantă poveste. Filmul are și actori de forță. Rămâne în program până Sâmbătă.
x Duminică va fi prezentat publicului cel mai senzational film, filmul lui Griffith „Drumul spre fericiere“. Acest film care va rula la „Apollo“ merită să fie văzut. Nu suferă nici o scădere nici în privința execuției, nici în privința actorilor, iar în privința tehnică e de toată frumusețea. Având în vedere marea interes, ce-l dovedește publicul aradan față de acest film Cassa de vânzare a biletelor dela „Apollo“ a început deja vânzarea prealabilă a biletelor.
x La „Urania“ e o seară de răsate. Se putea astfel când se joacă o piesă de Harold Lloyd? De aceea se grăbiți să cercetați Vineri seara cinema „Urania“, dacă voți să aveți o seară plăcută cu răsate. Începutul la 6 ore, 7 și 30 și seara la 9 ore.

Ateneul Român

Ziarul „Rampa“ a publicat un interviu cu d. dr. C. Angelescu, ministrul Instrucției, care este și președintele Ateneului Român.
Cum declarațiunile d-lui dr. C. Angelescu privesc o instituție culturală de însemnătate Ateneului, credem necesar a scoate din aceste declarațiuni unele amănunte asupra transformării viitoare a uareului Palat cultural:
„S'a și început să se lucreze. Vom înființa la Ateneu o mare bibliotecă populară. Se lucrează mobilierul. Biblioteca va fi instalată în partea care se deschide prin str. Episcopiei. Deasupra, se vor amenaja săli pentru pinacotecă, iar jos un cinematograf popular, unde se vor reprezenta filme cu caracter instructiv și didactic. La reprezentații vor asista școlile și publicul dornic de cultură.
„Rulajul filmelor va alterna — în aceeași reprezentare — cu conferințe explicative, așa că reprezentația luată în totalul ei, va fi un mic curs plăcut și necesar completării învățaturii ce se dă în școli.
„La mijlocul Ateneului — ormează d. dr. C. Angelescu, — dedesubtul rotondei, se va rezervă o parte din încăpări pentru expoziții artistice.
„Acum se lucrează în partea stângă a edificiului, iar în anul viitor se vor începe lucrările în partea dreaptă.
„Tot astfel, se transformă o încăpere de jos într'o mare sală de conferințe.
„Sus, în dreapta vom instala alte săli de expoziție.
„Vom transforma astfel Ateneul într'o instituțiune modernă care să răspundă amply necesităților culturale și artistice de azi“.

Miss Leonora Cahill

Din Saint-Louis este în momentul de față cea mai iudiată femeie din America. Ea este singura cu care prințul de Wales a dansat pe bordul „Berenegariei“ în cursul recente sale călătorii în Statele-Unite. Or, prințul este actualmente eroul zilei la New-York, unde a cucerit inimile tuturor elegantelor din „Fifth-Avenue“, cari manifestă în special un interes arzător pentru eventualele sale intenții matrimoniale. Astfel, ziarile americane discută cu toată gravitatea chestiunea dacă „Charming Prince“, cum îi se zice acolo, se va căsători cu o principesă europeană sau dacă nu cumva va duce la altar pe fiica unui miliardar american.

O pianistă în India

E vorba de una din cele mai apreciate executante moderne: poloneza Elena Morzytn, care a petrecut o vreme îndelungată în Orient și care-și povestește impresiile asupra Indiei.
Arțiștii mai mult decât oricare vizitatori au prijelul să pătrundă pretutindeni în viața și obiceiurile indigenilor. Astfel dra Marasztn a asistat la nunta fiicei lui Maharaja la curtea din Kapurthala. Pentru întâioară a fost admisă la o asemenea ceremonie europeană.
Nunța a avut toată strălucirea unei sărbători orientale și în același timp toată eleganta rafinare a unei curți regale franceze.
Era o împreunare a două civilizații din două luni cu totul deosebite. Nunța a durat șase zile ca în povești, cu defilări de defanți împodobiți cu un fast neînchipuit și dansuri fantastice la lumina lunii, dansuri cu dansatoare indiene renumite, lupte de animale, reprezentații cu fahiri și focuri de artificii ce nu se mai poate asemăna cu cele mai reușite din Europa.
În același timp ca și o antiteză se organizau la curte partide de tenis, baluri cu fox-trott și shiminy, iar ca încheiere o audiție muzicală.
Mireasa era aproape o copilă, grațioasă și dulce ca un vis, dar acoperită de niște bijuterii atât de minunate în cât nu o puteai privi din pricina strălucirii lor.
Una din cele mai stranii impresii pe care a avut-o artista a fost la Nagpur.
Era în fața localului unde trebuia să sîmbă loc concertul și aștepta sosirea pianului. Deodată O, minune! Văzu pianul său de concert, acel instrument greoi, ce nu se mișcă decât cu greu din locul său, alergând pe stradă pe patrușprezece picioare. Abia când s'a apropiat și-a dat seama că picioarele acestea aparțineau celor șapte femei care-l duceau în spulare.
Birmania, zice autoarea, este adevărata expresie a surâsului dumnezeesc al lui Budha și contrastează cu întreaga grandioasă înfățișare tragică a Indiei.
Nu se poate exprima impresia pe care o dau Pagodele nenumerate îmbăisămate de parfumul florilor și scaldate în sunetul continuu al clopotelor birmane ca o armonie crească, pe când chipul lui Budha în mii și mii de reprezentații revărsă binecuvântare a zâmbetului sau dulce și inteligent asupra intruzului ținut.

Se caută

Pentru completarea respective mărirea orchestrei dela cinematograful „Urania“, acest cinematograf angajează imediat dar numai personal de prima clasă, următorul personal:
Prima, Obligat, Clarinet-ost, Celist-mic, Tobașar.
Ofertele a se adresa direcțiunii „Urania“.

Sindicatul Ziaristilor din Oltenia-Banat și A. Z. R. Arad Salonul Hotelului „Crucea Albă“ Duminică, 28 Sept. 1924 ora 9 seara

MARE FESTIVAL LITERAR ȘI ARTISTIC

Mare Bai Deschis

ÎN PROGRAM:

MARTHA SCHWENK Renunata violinistă	Orchestra și Fanfara Militară	Profesorul LEO FREUND Virtuosul Pianist
LAURENȚIU NICORESCU Distinsul bariton liric	Bătăie de flori	HENRY MARCU Cunoscutul artist dramatic
ARON COTRUȘ: Literare	Serpentine Confetti Kermessa	AL. RIOȘEANU-DOLJ Ziarist. Causerie: 7 fabule
	Numeroase surprize Luminația à giorno	

ALEGEREA REGINEI BALULUI PRIN VOT SECRET
Diferite premii pentru Doamne și Domnișoare
BUFET SPECIAL

Biletele plasate pentru această serbare, purtând titlul Palatului Cultural, sunt valabile la „Crucea Albă“
Biletele de intrare se găsesc de vânzare la organizatori și la Librăria Diecezană din Arad

Intrarea Generală 100 lei de persoană.
Biletele de favoare sunt cu desăvârșire suprimate.

Lucrările Ligei Națiunilor

In ajunul unui acord general

GENEVA, 17 (Rador). — Comitetul de 12 a pus ieri în curent pe reprezentanții puterilor, în mod oficial, cu acordul intervenit între delegația franceză și cea engleză în chestia dezarmării și a arbitrajului. Comitetul a discutat apoi chestiunea colaborării statelor centrale, de pildă statelor scandinave, în caz când s'ar hotărî luarea de sancțiuni fără caracter militar. Documentul conține rezultatele discuțiilor, și avea probabil o formă de rezoluțiune și va conține un articol care prevede și această rezoluțiune devine pro-ol obligator, pentru guvernele semnatare. Discuția a continuat ieri până la orele 13. În cercurile inițiate se observă mare rezervă. Totuși d. Beneș a declarat că discuția a avut un caracter foarte cordial și că acordul realizat ieri va fi adoptat de toate statele.

Cuprinsul proiectului de acord

LEAFIELD, 17. — Subcomitetul celui de al treilea comitet al Ligei Națiunilor sub președinția d-lui Beneș. A examinat întocmirea propunerilor cari vor trebui să definească mai precis extinderea obligațiilor pentru acele state care sunt membre ale Ligei, sub prevederile articolului 16 din tratat.
Delegațiunea franceză și britanică, cari sunt reprezentate în subcomitet, au luat parte la discuțiuni și s'au putut elabora următoarele propuneri importante: Se prevede că agresiunea din partea unui stat va fi clar definită când va refuza să recurgă

la arbitraj sau a primi sentința arbitrală: s'a hotărât că dacă Consiliul Ligei va dovedi că s'a comis o atare agresiune, obligațiunile statelor membre din Ligă, vor deveni efective, după cum urmează: „Aceste state vor coopera cu loialitate și în mod efectiv, sprijinind tratatele Ligei, rezistând oricărui act de agresiune. Vor da individual sau colectiv, asistența statului atacat sau amenințat și se vor sprijini între ele procurând facilități și schimburi reciproce în ce privește aprovizionarea cu materii brute și alimente, deschiderea de credite transportul, transitul.
În acest scop vor trebui să coopereze pentru stabilirea siguranței comunicațiilor pe uscat și pe apă a statului atacat sau amenințat. Dacă ambele părți litigioase au fost declarate ca agresoare, li se vor aplica deopotrivă sancțiuni economice.

Controlul comerțului de arme

O subcomisiune specială s'a ocupat de controlul asupra comerțului de arme, după ce a luat cunoștință de consimțirea Statelor-Unite de a lua parte la conferința internațională, în vedere de a negocia și a încheia o convenție. Subcomisiunea a hotărât să propună întrunirii, că aceasta să ceară diferitelor guverne, de a face cunoscut — înainte de viitoarea sesiune a Consiliului din Decembrie — dacă sunt dispuse să ia parte la conferința care se va întruni în Aprilie sau Mai 1925, spre a discuta proiectul convențiunei.

Războiul civil din China

LONDRA, 17 Sept. — Știri oficiale sosite la New-York din Shanghai și Peking anunță că situația din China este foarte serioasă. Se așteaptă în curând o mare luptă între trupele guvernatorului Manchiuriei și trupele guvernului.
Lângă Shanghai continuă lupte foarte grele.

Pekingului, pentru realipirea la China. Călători din reședința mongolă Urga relatează că afacerile stagnează acolo complet și că englezii, danezii, americani și ceilalți străini nu au voie să părăsească localitatea.

PARIS, 17. — Din Shanghai se anunță că ieri noapte au avut loc acolo lupte violente cari au fost reținute de dimineață. Focul de artilerie s'a auzit la Shanghai, cu toate că frontul se află la o depărtare de 14 mile.
Trupele din Kiangsu au fost înțarite prin 3000 de oameni ai lui Wu-Pei-Fu. Se așteaptă o puternică ofensivă contra Shanghaiului.

Reclama e sufletul comerțului

BON pentru un ANUNȚ de publicat în rubrica
Mica Publicitate
16 Sept. 1924

PARIS, 17. — Se anunță că premierul Mongoliei Dauzan a fost asasinat de mongolii rusofili cari agită de câțva timp, cu aprobarea

Dela Administrația
Financiară din Arad

Titlurile de rentă de război austro-ungare

Administrația Financiară locală, a primit dela Ministerul Finanțelor următorul comunicat:

Cu ocazia stampilării cerută de Comisia de Reparațiuni conform tratatelor de pace, titlurile de rentă de război ale fostei monarhii Austro-Ungare au fost retrase iar în locul lor libertate depunătorilor certificate constatatoare că e posesorul acestor titluri.

Cum prin tratatul de pace nu ni-se impune nici o obligație a păstra mai departe aceste titluri înseamnă a ne lua o răspundere față de deținătorii lor în caz de distrugere sau pierdere.

Vă invităm deci să anunțați pe toți acei cari v'au depus asemenea titluri, ca să le retragă. În schimbul lor vă vor depune certificatele libertate cu ocazia stampilării, pe care le veți înscrie în ordine numerică în bordereouri recapitulative pe imprunutar. Un exemplar recapitulativ al acestor bordereouri împreună cu certificatele retrase se vor păstra la acea Administrație, iar un alt exemplar se va înainta acestui Departament, Direcția Datoriei Publice.

p. Ministru:
D. I. Gheorghiu.

In jurul atacurilor banditești din Basarabia

— S'au luat măsuri pentru stăpînire bandelor —

În legăturile cu atacurile dela Nicolaewski și Tatar Bunar — în urma consfățuirii care s'a ținut ieri înainte de amiază la ministerul de război —, ni-s'au comunicat următoarele: Doisprezece din bandiții cari au atacat satul Nicolaewski au fost prinși iar trei au fost uciși în timpul luptei. Restul bandei au atacat, în noaptea de 15 spre 16 Septembrie satele Tatar Bunar și Cișmeaua Roșie. S'a luat măsuri energice pentru încercuirea și prinderea bandiților. Populația din satele

atacate a îndurat oarecare frică dar și a păstrat calmul. Țăranii români au dat mult ajutor trupelor spre a prinde și aresta pe bandiți.

Ministerului de interne i-s'a comunicat, că astăzi la orele 3 d. a. au fost prinși și ultimii bandiți cari au atacat satele Tatar Bunar și Cișmeaua Roșie.

La prinderea acestora, întreaga populație a dat un concurs prețios autorităților.

Dela cercul de recrutare Arad

In atențiunea studențimii

În conf. cu ord. No. 83 din 5 Sept. 1924 și al Comand. 7 Terit. No. 11396—1924 se aduce la cunoștință următoarele:

A) Toți tinerii recrutați în cond. art. 52 L. Recrutării și acei cari au avut până acuma amânări pentru studii în acest an nu se mai acordă asemenea amânări dacă până la 30 Septembrie a. c. nu au depus cererile însoțite de actele necesare la Cercul de Recrutare sau la M. Războiului. După această dată toate cererile ce se vor mai face se resping conf. art. 89 R. L. R.

Dacă la actele ce însoțesc cererile de amânări pentru studii tinerii nu pot anexa certificatul de înscriere, vor da o declarație scrisă prin care să se oblighe a depune acel certificat după data deschiderii școlilor.

B) Tinerii cari au dreptul la însumare în cond. art. 52 și 53 din L. Recrutării și din lipsă de acte nu au cerut aceasta la consiliul de recrutare, vor înainta cererile însoțite de diplome și extrasele de naștere la Cercul de Recrutare până la data de 25 Septembrie a. c. După această dată toate cererile vor fi respinse conf. art. 127 R. L. R.

Familiiile tinerilor aflați la studii în străinătate să le pună în vedere ca să ceară în termenul arătat mai sus prin Cercurile de Recrutare sau atașajii militari, amânări de studii sau însemnări în cond. art. 52 și 53 L. R. acei cari nu au obținut reducere de termen la recrutare.

Comand. Cerc. de Recrutare Arad
Col. I. Georgescu.

Economice.

Starea semănturilor

După ultimele rapoarte primite la direcția statistică agricolă din ministerul agriculturii dela consilieratele agricole județene, situația climaterică și agricolă a țării în luna August a. c., a fost următoarea:

În întreaga țară s'a lucrat cu activitate la prepararea terenului pentru însămânțările de toamnă.

Timpu ploios a înlesnit facerea ogoarelor pentru aceste însămânțări cari s'au făcut anul acesta pe suprafețe întinse, ploile ajutând într-o foarte mare măsură și vegetația porumbului, a cartofilor, sfeclii de zahăr, etc. Aceste din urmă plante au fost cultivate în anul acesta pe suprafețe mult mai întinse decât cele din anul trecut, porumbul ocupând o întindere de 3.600.000 ha față de 3.400.000 ha în anul trecut, cartofii 180.000 ha anul acesta față de 170.000 ha anul trecut, sfecla de zahăr pe o suprafață de circa 54000 ha, față de 37000 ha anul trecut.

În Muntenia în unele județe, pe lângă facerea ogoarelor pentru însămânțările de toamnă, s'a continuat treeratul păioaselor (Dâmbovița Ol), culesul și uscarea fructelor de vară (Buzău, Vâlcea, Muscel, Argeș), cositul plantelor artificiale, recoltatul fasolei, tutunului și strânsul fânului.

În Moldova, asemenea s'a lucrat la prepararea terenului pentru însămânțările de toamnă.

În Dobrogea în unele regiuni s'au făcut însămânțări de rapiță, s'a recoltat fasolea, se cosesc fânurile în regiunile inundabile.

În Basarabia s'a recoltat fasoeratul păioaselor.

În Basarabia s'au recoltat fasolea, cartofii, sfecla de zahăr, floarea soarelui, s'a continuat treeratul păioaselor, asemenea s'au făcut ogoare pe suprafețe întinse.

În Bucovina s'au treerat păioasele, s'au strâns fânurile, s'au cosit otavele, s'au făcut și se fac ogoare pentru însămânțările de toamnă.

Plata datoriilor Statului

Ministerul finanțelor, în baza unei încheieri a consiliului de miniștri, a fost autorizat să acopere creanțele lichide ale statului, rămase neachitate

până în prezent diferiților industriași și furnizori, din suma rezultată în plus din vânzarea redevenței de petrol.

Se știe că această redevență a fost vândută pe timp de cinci ani unui grup de rafinori români cari au și depus Băncii Naționale, în acest scop, un avans de 500.000 dolari.

După acoperirea veniturilor prevăzute în bugetul anului 1923, excedențul rezultat va fi întrebuințat pentru achitarea datoriilor interne.

La ministerul finanțelor funcționează o comisiune specială însărcinată cu centralizarea tuturor acestor creanțe. Comisiunea a cerut celorlalte departamente să înainteze dosarele de datorii pentru a se verifica legitimitatea lor.

Duplicatale titlurilor
de rentă aflate la
Moscova

Ministerul finanțelor a hotărât țisărirea duplicatelor după titlurile de rentă ale statului aflate la Moscova.

Lucrările pregătitoare în vederea acestei operațiuni vor începe în curând. Duplicatale însă nu vor putea fi eliberate decât în câteva luni.

Lucrări publice

S'a supus spre aprobarea consiliului de miniștri următoarele lucrări: direcția apelor din Transilvania și Banat cere a executa, pe cale de regie, canalul de secare al bălții Dracului din comuna Seini (județul Satu-Măre); reparația șoselei naționale Sușiga—Tecuci—Iasi (județul Tutora); reparația șoselei naționale Turda—Sibiu—Brasov cât și a șoselelor Oradea-Mare—Cluj—Brașov, Turda—Sibiu—Brasov, lucrări de împietruire ale șoselei Giurgiu—Târgoviște (Vlașca), construirea unui pod de lemn pe șoseaua națională București—Urziceni; reconstrucția podului de pe șoseaua Bivolari—Gara—Soldana—Șipote.

Sedința consiliului de
îndrumare și control

Vineri la orele 5 după amiază se va întruni la ministerul de industrie și comerț

consiliului de îndrumare și control al întreprinderilor comercializate urmând a lua în discuție proiectele de comercializare a diferitelor întreprinderi ale statului.

Sedința consiliului
superioraleconomiei
naționale

Marti la orele 5 după amiază se va întruni la ministerul de industrie și comerț consiliul superior economiei naționale, urmând a lua în discuția diferitele chestii economice la ordinea zilei din care este preocupat actualmente guvernul.

Devizele și valuta.

Rad or, 18 Septembrie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin:	126. — —	126. —
Amsterdam:	203.75 —	203.70
New-York:	529.25 —	529. —
Londra:	2368. — —	2368. —
Paris:	2827.50 —	2830. —
Milano:	2325. — —	2315. —
Praga:	1587.50 —	1587.50
Budapesta:	69. — —	68.50
Belgrad:	735. — —	732.50
București:	277.50 —	287.50
Varșovia:	102.50 —	102.50
Viena:	7450. — —	7470. —

București închiderea: Paris 10.46, Londra 868, Berlin—, Newyork 193.—, Milano 850, Zurich 36.50, Viena 27.50, Praga 580, Budapesta —

Valute: Napoleon 760, Marca de aur 48, leva 135, lira turcească 110, font englez 865, franc francez 11.20, franc elvetian 37.—, lira 870, drachma 300, dinar 260, dojar 193.—, coroana austriacă 27.50, coroana maghiară 26.50, scoc 570, Marca polonă 34.—.

Invenția d-lui Radu Ursu

Primiți numeroase asigurări din toate părțile, că invențiunea „Ursu” a dlui Radu Ursu, coafor în Arad, are însușirea miraculoasă de a opri căderea părului și de a păstra până la adânci bătrânețe această pozoabă trupescă a noastră. Invențiunea a fost admisă ca foarte utilă din partea ministerului și o recomandăm cu caldura cititorilor noștri. După atâtea încercări streine, dovedite nefolositoare, credem că leacul găsit de coaforul român va aduce o mare binefacere oamnelor. Dl Radu Ursu stă pe strada Eminescu, nr. 2.

România :: Comitetul Școlar Județean Arad.

Nr. 1017/1924.

Convocare.

În baza hotărârii comitetului școlar județean din sedința ținută pe 6 Septembrie 1924, convocăm Adunarea generală școlară județeană în 30 Septembrie (st. n.) a. c. la ora 10 a. m. în sala mare a școlii.

Obiecte:

1, Deschiderea adunării generale prin Dl Inspector General Administrativ I. Georgescu, prefectul județului și orașului Arad, ca președintele comit. școlar județean.

2, Darea de seamă a revizorului școlar despre starea afacerilor școlare din județ.

3, Aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli a comitetului școlar județean pe anul 1924.

4, Aprobarea ajutoarelor pentru comitetele școlare sărace, votate de comitetul școlar județean.

5, Aprobarea ajutoarelor pentru reparațiile edificiilor școlare din județ, votate de comitetul școlar județean.

6, Eventualele propuneri.

La aceasta adunare generală sunt invitați:

Arad, la 12 Septembrie 1924.

Președinte: Prefect, Inspector
General Administrativ:

I. GEORGESCU, m. p.

Secretar:

V. SPĂTARIU, m. p.

PROGRAMUL „SIMAY”
BĂILOR

Băile cu aburi deschise: Pentru dame: Marția ziua în-
treagă și Vinerea după masă.

Pentru domni: În fiecare zi înainte de masă afără Marți,
dar Sâmbătă și după masă.

Băi de puțină: sunt deschise în fiecare dimineața
până seara.

Institut de hidroterapie. Acid carbonic de Buziaș, băi de pu-
cioasă (sulfur) și băi sărate.

Pentru bărbați: Dimineața dela ora 6 și jumătate până
la ora 1 p. m. — Pentru dame: dela ora 2—5 p. m.

Friseur, coafor de dame, manicur,
buffett, pigluire de vestminte

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne
mașini de tipar și cele mai mo-
derne litere pentru pregătirea
tuturor lucrărilor aparțină-
toare acestei branșe, precum:
reviste literare, anuare școlare,
invitări de cununie, botez, pe-
trecheri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)